

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Čj.: 23838-2025-UVCR

Zápis ze zasedání Výboru pro vzdělávání Romů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

dne 30. 04. 2025

ÚV ČR – Rytířská 31, Praha 1, BEZO + online

Přítomni:

doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., MBA (předseda Výboru, Rada vlády pro záležitosti romské menšiny (dále „RVZRM“)), PhDr. Andrea Cibulková, MBA, Ph.D. (místopředsedkyně Výboru, expertka), Bc. Gwendolyn Albert (členka, RVZRM), Mgr. Lenka Gulová, Ph.D. (členka, expertka – online), Zdeňka Holubová (členka, expertka), PhDr. Jana Horváthová (členka, Muzeum romské kultury – online), Ing. Ferdinand Hrdlička (člen, MŠMT – online), Mgr. Lenka Jandáková (členka, MPSV – online), Miroslav Klempar (člen, expert – online), PhDr. Renáta Köttnerová (členka, krajská koordinátorka pro romské záležitosti – online), Ing. Eva Nyklová, Ph.D., MBA (členka, expertka – online), PhDr. Martina Seidlová (tajemnice Výboru, ÚV ČR), doc. Eva Šotolová (členka, expertka), Mgr. Františka Tranová (členka, MŠMT), Mgr. Eva Tučková (náhradnice, Česká školní inspekce), Ing. Miroslav Veselý (člen, MV – online)

Omluveni: Helena Sadílková, Ph.D., Ing. Dana Pražáková, Ph.D.

Nepřítomni: Mgr. Lada Červeňáková, PaedDr. Renée Grenarová, Ph.D. et Ph.D., Bc. Michal Miko

Hosté:

Alena Gronzíková (hostka RVZRM – online), Aleš Hrubý, MSc. (host, Národní pedagogický institut ČR), Mgr. Klára Kameníková (hostka, Úřad vlády ČR (dále „ÚV ČR“) – online), Mgr. Lucie Korbel Macků (hostka, Národní pedagogický institut ČR), Mgr. Tomáš Machalík, Ph.D. (člen, Národní pedagogický institut ČR), Mgr. Jan Vöröš Mušuta (host, MŠMT – online), Mgr. Thuy Dieu Nguyen (hostka, ÚV ČR – online),

Odbor lidských práv a ochrany menšin

Program:

- 1) Aktualizace Statutu Výboru pro vzdělávání Romů (*předseda doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., MBA*)
- 2) Informace o semináři Rady Evropy a MŠMT „Implementace rozsudku D.H. a ostatní proti České republice. Seminář o inkluzivním vzdělávání romských dětí“ (*MŠMT – Mgr. Františka Tranová, Úřad vlády ČR – PhDr. Martina Seidlová*)
- 3) Projekt NPI a ASZ MMR – desegregace ve školství v 6 obcích (*NPI – Mgr. Tomáš Machalík, Ph.D.*)
- 4) Informace z NPI – 2 nové diagnostické nástroje (ADACHO – Škála pro posouzení adaptivního chování u dětí; POD – Škála sociálního znevýhodnění) (*NPI – Aleš Hrubý, MSc.*)
- 5) Novelizace školského zákona (*MŠMT – Mgr. Jan Vöröš Mušuta, Mgr. Františka Tranová, Úřad vlády ČR – PhDr. Martina Seidlová*)
- 6) Plnění Strategie romské integrace za rok 2024 (*předseda doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., MBA, Úřad vlády ČR – Mgr. Klára Kameníková*)
- 7) Závěr

Projednání bodů programu zasedání:

1) Aktuality

- Noví členové: paní Zdeňka Holubová (asistentka pedagoga – specializace na romské děti, studuje VŠ) a pan Miroslav Klempar (konzultant Rady Evropy a Evropské Komise, NNO Awen Amenca).
- Případy šikany Hodonín, Koryčany aj. – požádána Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) o zjištění, zda prověřovala nejen systémové nastavení ve školách, ale i konkrétní případ v Hodoníně– kdy došlo k doložitelné žádosti rodiče o pomoc/stížnosti, ale nejsou informace, že by škola reagovala.
- Pan Klempár: NNO pracující s romskými dětmi se setkávají v praxi i s kriminalizací obětí šikany.
- Paní Horváthová upozornila, že práce iniciativy na integrálním začlenění romských témat do RVP je založena na dobrovolnosti, bez patřičné opory, je realizována bez úplaty ve volném čase jednotlivců a bylo by potřeba, aby to supervidovala RVZRM a Výbor, aby se dosáhlo vytčeného cíle.

Přes korespondenci mezi paní vládní zmocněnkyní a ministrem školství k tomuto tématu stále s některými garanty oborů z Národního pedagogického institutu ČR (dále „NPI“) spolupráce drhne. Byla domluvena schůzka na červen k tématu rozvoje

Odbor lidských práv a ochrany menšin

spolupráce mezi NPI a odborníky z iniciativy. Z MŠMT budou přizváni zástupci z příslušných sekcí. Dále bude řešena možnost podpořit iniciativu z dotačních výzev. Z dotací ÚV ČR pro národnostní menšiny to nelze (na školy), ale z programu „Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků“ čerpá běžně mj. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Školy mohou MŠMT požádat o podporu na zavádění výuky v cizím jazyce, ale nevyužívají to, což může souviset i s malou poptávkou ze strany rodičů.

- Pan předseda požádal, na základě zkušenosti Výboru, RVZRM a ÚV ČR, aby při řešení témat týkajících se Romů byly ze strany MŠMT oslovovány pro užší spolupráci. Toto nastavení podpořil též Výbor pro EU Rady vlády pro nestátní neziskové organizace v usnesení na zasedání dne 07.04.2025: „Výbor pro EU RVNNO doporučuje MŠMT, aby do dalších kroků v tématu řízení pro porušení povinnosti podle čl. 258 Smlouvy o fungování EU č. 2014/2174 k situaci Romů v českém školství byla aktivně zahrnuta Rada vlády pro záležitosti romské menšiny a vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny.“

2) Aktualizace Statutu Výboru pro vzdělávání Romů

- Statut bude reflektovat změnu statutu RVZRM, bude zrušen maximální počet členů a budou jmenovitě přidány některé instituce.
- Zašle p. předseda.

3) Informace o semináři Rady Evropy a MŠMT „Implementace rozsudku D.H. a ostatní proti České republice. Seminář o inkluzivním vzdělávání romských dětí“

- Na konci 2025 bude nový Akční plán k rozsudku D.H. a ostatní proti České republice.
- Mezinárodní seminář byl vzdělávací akcí pro odborníky – výměna zkušeností s praktickým provedením inkluzivních principů ve vzdělávání, vznikne výstupní dokument (pošle Rada Evropy). Paní Tranová může poslat materiály ze semináře k distribuci.
- Zásadní je paradigmatická změna v diagnostickém testování schopností.

Odbor lidských práv a ochrany menšin

- Pro výbor zajímavá je např. prezentace Mgr. et Bc. Maroše Matiaška, LL.M. – odkazuje na judikaturu ve věci diskriminace a segregace ve vzdělávání, byl osloven s žádostí o spolupráci s výborem.
- Materiál Index inkluze, jehož autorem je Tony Booth – v rámci projektu Inschool vznikl český překlad a byl distribuován, pan Klempar má kontakt na p. Bootha a může index dále distribuovat např. na školy – navrhuje k tomu vést odbornou diskusi.

Existuje více indexů inkluze a již je k dispozici zkušenost některých škol právě s tímto, MŠMT by mělo doporučit nějaké konkrétní. Mělo by i celkově více zastřešit metodicky realizaci inkluze – všech, nejen Romů. Cílem by nemělo být jen formální naplnění inkluze, ale i zaměření na kvalitu inkluze a celkově kvalitu vzdělávání poskytovaného školou, a to by mělo být také předmětem kontrol.

ČŠI dle paní Tučkové postupuje při hodnocení škol podle kritérií Kvalitní škola, což je jediný národní standard. Z debaty vyplynulo, že praktická realizace inkluze, např. dle indexu, zahrnuje širší oblast, než je rámec kontrolovaný ČŠI. To však nebrání školám podle indexu postupovat.

K souvisejícím tématům vysokoškolského vzdělávání pedagogů a vysokoškolského vzdělávání Romů – v září 2024 bylo setkání týkající se přípravy učitelů, ale jinak žádný zásadní posun. Na výboru avizovaný film Nultý ročník vypovídá o aktuálně snížené podpoře pro narovnání podmínek pro vstup do vysokoškolského vzdělávání pro zájemce ze sociokulturně odlišného prostředí. Ti na Masarykově univerzitě dříve mohli místo splnění vstupního standardizovaného testu absolvovat nultý ročník, ve kterém museli nasbírat určitý počet kreditů, a ten suploval vstupní test. Pan Klempar navrhl přizvat odborníky z Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Nastala shoda na potřebě přizvat na výbor zástupce MŠMT specializované na oblast vysokého školství.

4) Projekt NPI a ASZ MMR – desegregace ve školství v 6 obcích

- Pan Machalík informoval o aktivitách a akcích NPI, mj. o veřejném slyšení k desegregaci v Senátu.
- Letos poprvé vyvěsil NPI romskou vlajku, symbolický význam takovýchto kroků je také důležitý, uznání důležitosti tématu.

Odbor lidských práv a ochrany menšin

- Paní Korbel Macků má v NPI na starosti desegregaci a podporu zřizovatelů a v prezentaci informovala o aktivitách NPI této oblasti. V rámci projektu spolupracují s 10 městy. Kvalita školy jde ruku v ruce s inkluzí. Ve školách, kde je více Romů, se často vyskytuje více jevů typu například záškoláctví, ale stát je zodpovědný za rovný přístup ke vzdělávání, nelze házet odpovědnost pouze na rodiče, aby zajistili odpovídající podmínky. Převod webu [www. desegregace.cz](http://www.desegregace.cz) pro NPI – zde bude metodika. Podle odhadů počty romských žáků významně narůstají (o 3 500 více oproti roku 2023). Financováno z PROP Národního plánu obnovy, řeší se návaznost. Na dotaz, proč není do projektu zapojena ČŠI, bylo vysvětleno, že byla limitována kapacitními možnostmi.
- Dotaz, jak ČŠI ověřuje úroveň znalostí dětí – kvalitu výuky? Ověřování probíhá v intervalech, na úrovni 5. a 9. ročníků z konkrétních předmětů, například českého jazyka, matematiky atd. v rámci tzv. národních testování. Ředitel školy má k dispozici výsledky testování žáků školy. Při pravidelné inspekční činnosti ČŠI hodnotí nastavení výuky a práce školy. Testování se neprovádí se v rámci inspekční činnosti.

5) Informace z NPI – 2 nové diagnostické nástroje (ADACHO – Škála pro posouzení adaptivního chování u dětí; POD – Škála sociálního znevýhodnění)

- Pan Hrubý představil dva podpůrné nástroje k přesnější diagnostice rozumových schopností dětí (ADACHO – Škála pro posouzení adaptivního chování u dětí; POD – Škála sociálního znevýhodnění). Fungují jako doplněk k dalším diagnostickým metodám, jsou validované na českou populaci. Jsou v souladu i s poslední verzí mezinárodní klasifikace nemocí. Pomohou lépe odlišit, zda se u dítěte jedná o důsledek/projev sociokulturních odlišností nebo o mentální postižení. Cílem je doporučení konkrétních opatření pro konkrétní dítě.

6) Novelizace školského zákona

- Pan Mušuta informoval o novele školského zákona. Je ve 3. čtení v poslanecké sněmovně, obsahuje například indexaci financování, parametrizaci podpůrných pozic nebo zakotvení sociálního pedagoga (pozměňovacím návrhem). V některých případech šlo o legislativní kompromis, nešlo dát do zákona úplně konkrétní postupy. Přípravují se prováděcí právní předpisy, v květnu bude možné připomínkovat například novelu vyhlášky č. 72/2005 sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a

Odbor lidských práv a ochrany menšin

školských poradenských zařízeních. Téma odkladů zahrnuto do jiné novely + vyhlášky. Mění se též zákon o pedagogických pracovnících.

- Řeší se téma sběru dat o romských žácích ze školských poradenských zařízení. Zvažuje se použití poměru vůči celkové populaci, použily by se výsledky kvalifikovaných odhadů ze škol.
- Měl by vzniknout nový nástroj – registr dětí obsahující jejich vzdělávací trajektorii.

7) Plnění Strategie romské integrace za rok 2024

- Paní Kameníková informovala o naplňování kapitoly Vzdělávání Strategie romské integrace v roce 2024. Cílem zprávy není podání reálného odrazu života Romů, jde o souhrn informací od jednotlivých resortů. Z kapitol je „Vzdělávání“, co se týče plnění, na tom nejlépe. Neplněna zůstala v roce 2024 celkem 4 opatření, což je o 2 méně než v roce 2023. Je to spojené i s lepší možností financovat některé aktivity z programu OP JAK výzvy Pro Roma.
- Od podzimu 2025 bude probíhat externí evaluace Strategie romské integrace v rámci projektu financovaného Technologickou agenturou ČR.